

AMICUL POPORULUI

Organ Democratic

Abonament pe an 4 lei
pe 6 luni 2 lei

Director, CHRISTACHE GEORGESCU

Redacția și Administrația
Târgoviște
Str. V. Dumitrescu 18

Scopul

De ziaristică nu ne putem plânga, avem destulă gazetărie.

Cum însă curente, ideile conducătoare pornesc aproape numai de la centru, pentru complectare, pentru concordanță și pentru interesul general, e bine, ca și periferia să discute cestiunile ce o interesează și cari cestiuni să ajungă la cunoștință fie a centrului, fie a celor chemați a se ocupa cu conducerea treburilor acestei țări. De aci necesitatea unei foi locale, la care să colaboreze — pe lângă cei grupați în jurul ei — toți factorii din județul nostru, cari vor voi să-i dea sprijinul cu pana lor, cu mintea lor.

Pe lângă susținerea principiilor democratice, către care tindem, apoi acest organ va servi, pe cât posibil, la educarea, la cultivarea poporului. Rând pe rând vom discuta problemele puse la ordinea zilei de evoluția și de necesitățile timpului, ocupându-ne de toate cestiunile ce privesc acest mare complex social.

Școala și Biserica, acești doi stâlpi puternici ai neamului nostru, vor ocupa locul meritat în coloanele noastre, față de importanța misiunii lor în Stat; armata, apărătoarea țării noastre, administrația și justiția vor avea rubricile lor distincte. Industria și comerțul vor găsi încurajarea necesară; iar agricultura, ramura fundamentală a existenței noastre, va avea o deosebită atenție. Vom cultiva sentimentul național, deoarece nu tre-

bue uitat că idealul cel mai înalt, pentru oricine, este idealul național; vom contribui la educațiunea civică a masesor poporului, ca să poată fi pregătite pentru reformele ce timpul, fatalmente, trebuie să aducă. Cestiunea participării cât mai mult și mai conștient a poporului la așa zisa suveranitate națională vor fi probleme, ce se vor debate cât de mult și cât de des. Nici cestiunile orașenești nu vor fi neglijate. Înălțarea inarei distanțări și apropierea orașelor de sate, precum și propoveduirea armoniei dintre clasele sociale, vor fi iarăși niște probleme, cari vor reclama multă discuție.

Vom ține în curent pe cetitori cu informațiile necesare, cu întâmplările însemnate ale timpului; iar pentru cunoștinți folositoare, pentru înobilarea sufletului, această foaie va intra și în domeniile științei, artei și literaturii. Abuzurile, nedreptățile vor fi combătute, dreptatea, munca cinstită, faptele frumoase vor fi arătate, ferindu-ne pe cât va fi cu putință de polemici, de personalități. În fine, tot ce se va referi la binele, la ridicarea poporului nostru, vom așterne în coloanele acestei foi cu mult drag, cu multă bunăvoință.

Importanța unui ziar local

Evenimentele externe, ce se petrec la marginele țării noastre și cari au împrăștiat în lumea întreagă, frica, nesiguranța zilei de mâine, turburarea unui fel de viață în aparență liniștit, pe noi ne au sguđuit până în adân-

curile cele mai nepătrunse ale însăși vieții noastre naționale.

Această turburare profundă a firei noastre a făcut să se dea un relief deosebit și neașteptat nevoii urgente, confuz simțita până astăzi, de a schimba direcția vieții noastre sociale.

Unele aspecte ale vieții noastre publice apun; altele trebuie să răsarăt. Orice om cu dor de bine, nu se poate, să nu vadă nevoia schimbărilor, ce vor să fie.

Ziarul nostru, creat în acest scop, va fi expresia conștiinței acestui județ în celace el are de local și particular. Un județ nu este numai o întindere geografică, în care să se scurgă o viață uniformă, mecanică și unde oamenii să nu fie de cât niște părțicele izolate, niște țifre. Un județ își are fizionomia sa deosebită de a celorlalte județe; mai ales, prin felul de conducere și puterea de muncă a conducătorilor săi locali.

Un om, din județul Dâmbovița, este legat prin mii de fire invizibile cu județenii săi și este un ce altfel de cât în alt județ în felul de muncă și de viață socială a fiecăruia, rezultat din felul particular de administrație și conducere. Țara își are conștiința totalității ei prin jurnalele, ce apar zilnic și cari formează fondul comun al vieții noastre naționale; este firesc lucru ca, acum, când răsare viața de provincie cu năzuința unei noi orientări în viața publică, și județul să-și aibă ziarul său în care, să se oglindească ceiace este intim isvorit din propria sa fire și activitate.

Un ziar local trebuie să con-

ca să desvolte conștiința proprie a județului, muntele să cunoască dealul și câmpul; câmpul să cunoască dealul și muntele și să fie martorul tuturor tâșniturilor de viața nouă, pe cari le va încuraja și susține în creșterea și dezvoltarea lor. O trebuință și o necesitate satisfăcută într'un punct al județului în mod original, pe o cale deosebită, să fie luată de ziar, popularizată în județ și pusă în practică; ideile noi să fie aduse la cunoștința tuturor.

Vom căuta pe cât este posibil, să ne inspirăm numai și numai din viața județului nostru, din manifestările sale, ce cresc de jos în sus. Ziarele noastre sunt ca și politica noastră impuse de sus în jos și azi, când o nouă direcție se impune în viața socială, viața ziarelor trebuie, să se schimbe; ele, trebuie să se inspire din nevoile, ce se impun de jos în sus. Numai astfel se poate forma o conștiință ziaristică națională. Drept vorbind, o ziaristică pur românească nu avem; trei părți din ce scriu ziarele noastre sînt pline de informații din lumea întreagă, mai nimic din viața noastră și a țării. Unul din drepturile sfinte ale omului este că ei să-și spuie gândul sau propriu; în acest scop a fost creiat acest ziar. Revistele și ziarele dela centru răspândesc numai unele idei și acelu general, fără culoare locală și cari nu au nimic comun cu viața județului și comunelor. Creșterea unei vieți publice altoită pe tulpina firei acestui județ este scopul ziarului nostru, care are ca desiderat principal pe acela de a publica în special gânduri, idei, informații și comentarii originale; nu lucruri, ce se găsesc prin toate cărțile de știință și literatură.

În scurt, noi dorim, să fim expresia unică și limpede a comunelor și județului, să prindem manifestările vieții originale a lor, să le facem conștiente unele de altele, și să le organizăm într'un bloc solidar, care să trăiască în veci.

Dragă

Dela sate

Atâta amar de vreme, cestiunea, — cine are dreptul să cîpete pământ după legea rurală, — a framântat lumea noastră politică și judecătorească. Legea dela 1864 nu cuprindea de cât termenul generic de satean, ca principală ocupație, munca pământului prin propriile sale brațe. Cât timp cuvântul satean a fost luat numai cu acest înțeles, era oprit oricui, care ar fi avut și altă ocupație, de a dobândi pământ rural. Cu timpul, pentru ca să se îndrumeze populația sătească către o cultură rațională, ca să facă posibilă, legătura mai durabilă între pătura sătească reprezentând inteligența, ca preot, învățator și restul populației sătești, s'au remediat în parte neajunsurile legii dela 1864. Bună ar fi fost și legea dela 1864 cu partea sa de intransigență. Dar aspectul ce se da lumii prin diferitele hotărâri judecătorești, totdeauna în contradicție dela o vreme la alta, ba că popa poate dobândi pământ rural, ba că popa nu poate dobândi pământ rural, și pentru învățatori asemenea, s'a ajuns ca prin legea din Aprilie 1910, să se considere între cei cu dreptul de a dobândi asemenea pământuri și învățatorii și preoții rurali, și aceasta cu efect interpretativ. Mare dreptate!

S'a ajuns să facă din învățatori și preoți adevărați apostoli pentru populația noastră sătească. Pentru învățatori s'a mers și mai departe; pe lângă că ei pot dobândi prin efectul acestei legi, până la 11 pogoane pământ rural, prin legea din Martie 1908, comunele sunt obligate, ca în cazul când școlile nu posedă pământ, să le procure pământul necesar pentru practica agricolă și aceasta până la întinderea de 7 pogoane maximum.

Venitul acestui pământ revine în întregul său tot învățatorului. Este foarte echitabil pentru că tot el pune aci capitalul intelectual și în mare parte și munca și semințele; elevii fiind prea pu-

țin proprii pentru o atare ocupație.

Dar dacă pentru aceste două categorii de intelectuali ai satelor s'a făcut ceva, și aceasta motivată pe considerațiunea că pentru a ajunge aci, au muncit o viață întreagă, că nu sunt suficient remunerați față de cerințele lor profesionale etc. nu s'a terminat încă tot binele ce se putea face pentru toți aceia dela cari conducătorii neamului cer călăuzirea, luminarea neamului, pe orice teren ar fi socotită.

Nu numai preotul și învățatorul sunt elementele de ordine și luminare în sat.

Dacă preotul e pentru partea religioasă, învățatorul pentru învățământ, stricto sensu, mai sunt apoi perceptorul, notarul, secretarul, cântărețul, cari sunt tot atât de prețioase elemente pentru populația sătească.

Și pentru aceștia se pretindă, spre a fi admiși în atari slujbe, studii speciale, examene de capacitate, ba și garanții bănești. De ce acestor oameni, ieșiți din pătura adevărat sătească să le fie oprit să dobândească asemenea pământuri până la 11 pogoane?

De ce, când ei și azi se ocupă cu munca pământului, pe pământul ce le-a rămas dela părinți? Este o nedreptate, că bărbații noștri politici au trecut cu vederea aceste categorii de sateni, și o și mai mare nedreptate a-i neglija în viitor. Trebuiește, — zic bărbații noștri politici, — să dăm posibilitatea păturilor sătești să se desvolte, să le chemăm la viață; credem că nu sunt vorbe goale; dar cum să se desvolte când sunt atâtea și atâtea îngrădiri în dezvoltarea lor? Nu e bun slușbaș acela care se mărginește la orele de cancelarie, dacă înafara de acestea nu mai râvnește la nici o ocupație alta decât slujba sa, după cum s'a dovedit că învățatorul care nu dovedește și o activitate extra-școlară, sub orice formă, nu este un bun învățator.

De ce pilda, când bună fiind, să nu o primim de oriunde ar veni ea?

Și de ce, când avem toată ga-

ranța, că aceste elemente ar putea servi tot așa de bine de model, populației noastre sătești, să nu le dăm și lor posibilitatea de a fi în adevăr izvorul de pilde și învățături pentru populația noastră sătească?

Revine bărbaților noștri politici să înfaptuiască cât mai neîntârziat această mare dorință spre binele nostru general.

P. Constantinescu

Învățătorul de astăzi:

Satul de mâine.

Satul de mâine:

Învățătorul de astăzi.

Viața comunei, cu aspirațiunile, durerile, obiceiurile și plăcerile sale va avea un deosebit răsădit în revista noastră. Tot ce e mișcare de suflet spre bine și spre progres în comuna fie de la particulari, fie de la autorități, va găsi o vorbă binevoitoare, un sfat, un îndemn, o încurajare la noi. În comună nu mai trebuie să vie totul de sus; ci din contra să plece totul în sus; în comună să plămădesc aspirațiunile viitorului pe bazele istoriei noastre reale și adevărate. Icoana vie, realizată în parte, a comunei de mâine este învățătorul de astăzi, și cum va fi învățătorul cu înțelepciune, virtute, caracter, putere de muncă, credință și fel de trai așa va fi și satul acela. Satul viitor însă nu va fi realizat după sfaturile și ideile propozițiile de el, ci după cum muncește, după cum trăiește el. Știința de astăzi a scos la lumină puterea cea mare a educației inconștiente, prin imitația inconștientă. Dacă copilul nu face decât rar ce-i spui tu cu vorbele tale, el va face însă și va lucra după cum lucrezi tu, învățătorul lui.

Dacă tu îi vei spune să meargă iute și tu însuși vei merge pe drum leneș, îndrăgălat și încet, fii sigur, că fructul educației tale în sut va fi acesta: mersul satului de mâine va fi leneș și târâgănat. Corpul copiilor în chip inconștient învață și lucrează imitând pe a oel, care are prestigiu și autoritate asupra lui. Felul de activitate al învățătorului: aceasta o învață copiii în chip

inconștient; nici nu-ți poți da seama cum ei imită pe învățătorul lor, în toate gesturile și felul de mișcare. Gesturile învățătorului și felul lui de a se mișca în activitatea sa, acestea cu siguranță vor fi repetate de jucare din oameni satului de mâine. Copilul, pământ de acasă la școală este vădit de învățător dacă acesta mai ales are o viață deosebită, mai înaltă, mai demnă, mai cu autoritate. Căci este superior și simte copilul a fi superior și mai înalt decât el și de acasă va imita și va lua pentru o formă rezistentă a întregii sale ființe. Nu va imita și nu va face după preceptele abstracte și discursuri, în fiecare clipă însă în contact cu învățătorul se va face după cum este el, corpul său fiind la îndemână și modelul muncii după cum învățătorul se mișcă. Știința inconștientă, cu o exerciție superioară asupra învățătorului este o lege de educație bazată pe imitație exerciții de știință sufletului. Deur-tu învățătorul trebuie să cunoască și să aplice acest principiu în educația satului viitor. Nu cele precepte sale vor contribui la fizionomia satului de mâine cât mai ales felul său de a fi, caracterul său și deprinderile sale.

Demnitatea sa, curățenia vieții, puterea sa de muncă, chipul cum muncește el, cum merge pe drum, cum se hrănește; toate acestea vor fi deprinderile satului de mâine, fără să știe nici el cum se face asta. Toată aceasta este mizuna imitației inconștiente: Corpul copilului învață singur, chiar fără să-i vorbești, mișcările corpului tău în care se traduce totdeauna caracterul, deprinderile și felul tău de a fi. Pentru această trebuie însă să ai autoritatea necesară și puterea de sugestie, de încredere nemărginită a copiilor: având acestea satul va fi mâine cum l-ai visat tu. Psihologia de astăzi a mai stabilit un fapt de o mare importanță și anume că puterea educativă este imensă. Un copil desprins de mic de un anumit mediu, se va forma întocmai după imaginea și asemănarea noului mediu. Cu alte cuvinte moștenirea psihologică, hereditatea psihică admisă de știința până deunăzi, astăzi a fost înlăturată din știința sufletului ca neadevărată; prin îndepărtarea acestui spectru s'a înlăturat una din piedicile înmaginare, ce împiedica știința educației.

Deprinderile sufletului le capătă copilul din mediul părinților, școlii și societății; un copil pus de mic între salbăci cu siguranță se va salbăci. Dacă copiii se desosebesc mai târziu unii de alții în felul lor de activitate, este că au imitat lucruri și-n chip inconștient pe cei care au fost în contact cu ei și din aceia, pe cei care au avut prestigiu și încrederea lor. Este o tendință a fetei omenești de a imita și de a se forma după imaginea vieții creștite superioară, nu ca rezultat al unei gândiri, ci simțită. Educația inconștientă este cea care are cel mai mare rol.

Învățătorul de va fi model desăvârșit în toate privințele, ciuier fără să vorbească mult va educa și va forma mai desăvârșit satul său, decât vorbind și predicând. Dacă deprinderile și caracterul său vor fi de calitate inferioară, toate învățătorie sale vor fi un ornament pentru mintea copilului; caracterul și voința sa însă vor fi ale învățătorului.

Drăgul

POPULARIZAREA ARTEI

Marea masă a populației noastre de la țară și chiar la orașe suferă de multe, nu numai din punctul de vedere economic dar și din punctul de vedere sufletesc. În forul său sufletesc și atunci când a căpătat câteva cunoștințe în clasele primare, acestea sunt numai slabe raze, cari străbat prin întunerecul ignoranței dar cari nu au putut să facă lumină fiindcă acele cunoștințe sunt sterpe, câteva socoteli, scrisu și cititu, mulți ajung de numai pot nici să se iscalească după zece 15 ani. Deaceia se simte mare nevoie și de bibliotecă populare, unde omul, să poată și după ce a eșit din școală să se poată cultiva citind cărți de literatură românească și cărți instructive de agricultură și economie casnică.

Numai așa s'ar putea ajunge ca școala să dea roadele dorite, numai puțin necesare ar fi și conferințele cu subiecte instructive și cari să intereseze pe cei ce iau

parte la ele. Acestea mai ales au darul convingerii; pe calea vorbiri poți să înbogățești mintea cuiva mai mult de cât pe calea cetitului; trebuie să fie o carte foarte atragătoare ca stil pentru a fi citită pe când vorbirea poate să facă pricepute și cestiile cele mai abstracte.

În lipsa acestora, pentru ca legăturile sociale să fie cât mai strânse, pentru ca simpatii și sacrificii să aiba loc între membrii unei societăți, se cere o noblete de sentimente, delicatețea de sentimente dela un membru al societății la altul; și această noblete de sentimente, de înălțare sufletească se datorește sentimentului religios și cultivării artelor frumoase.

Dealtfel religia și în manifestările ei ca cult, are nevoie de artă, cîntecele religioase cari să unească toate sufletele în pietate și duioșie în rugăcuni ferbînti către divinitate: reprezentarea ființelor cari prin tîria credinței, a exemplului și sacrificiului de sine au ajutat răspîndirea creștinismului — cu toată lupta ce au dus iconoclastii contra icoanelor și statuelor cari împodobeau bisericile și cari icoane și statui exprimau în trăsăturile figurii unui Christ sau unui martir toată blîndețea creștinească și toată sublimitatea sacrificiului de sine pentru ertarea pacatelor oamenilor — toate acestea ne arată că și sentimentul religios este strîns legat de creațiunile artei și de inspirațiunile fericite ale artistului. Numai vorbese de epoca renașterii când un Giotto, Leonardo da Vinci, Raffaelli, Michel-Angelo au găsit în subiectele religioase un vast câmp de exteriorizare al talentului lor artistic.

La noi arta este foarte puțin cultivată în masele populației; ca pictură nu au de cât icoanele bisericilor și icoanele din casele lor cari mai totdeauna sînt reproduceri foarte slabe, după icoanele din biserică cari și acestea sînt făcute de zugrăvi fără preparație artistică. Fără vocațiune nerespec-

tînd de cele mai multe ori nici cele mai elementare reguli de artă: coloritul, nerespectarea proporțiilor în ce privește cap, trup, picioare și mâini, nicio expresie în figură, înfățișare slăbită și care nu spune nimic. Nu zic să nu fie o «Cină cea de taină» a lui Leonardo da Vinci, unde fiecare dintre apostoli, prin expresia figurii și prin gest pare că-l auzi ce zice; la noi toți sfinții au aceeași înfățișare; poate că mai reușite sînt scenele simbolice, cu iad, cu draci, cu îngeri fiindcă acestea interesează prin partea fantastică. Adică la figura de om să-i pui condă, coarne și aripi. Acest gen este cu totul oriental și la vechii Asirieni, Babiloneni, la popoarele budiste vom găsi multe figuri fantastice, dar aceasta nu însemnează artă și nu presupune un talent.

Ar fi cel mai bun lucru ca icoanele ce se vînd de cele mai multe ori de către negustori evrei, aceste icoane să fie reproduceri după tablourile religioase alese de fruntașii bisericii dintre cele mai de seamă — după vechi tablouri bisericesti, mari maștri, mari pictori ai renașterii sau altele — și aceste reproduceri să se vîndă pe un preț foarte eștin.

Pe urma reproduceri după tablouri istorice și reproduceri foarte eștine după marii noștri pictori și mai ales după tablourile lui Grigorescu. În Germania s'au popularizat toate operele de artă ale marilor lor maștri vînzîndu-se foarte eștin așa că intrînd în casa unui lucrător sau țaran vei vedea pe lângă icoană și câteva reproduceri după tablourile marilor pictori.

Muzica de aspmenea ar trebui mult cultivată în școală, formînd coruri, cari să cînte sîrbătorile la biserică, coruri de adulți în fruntea cărora să stea învățătorul și preotul. M. z. ca pe cari o auzi ducîndu-te la biserică, de multe ori este prea departe de cetate ar trebui să fie, este departe de a înălța sufletul și gîndul către sublimitate.

Pîrvan Popescu

Silistra

Cînd statele din Balcani au început rîsboiul contra Turcilor, au spus că n'au intenții de cuceriri, de întindere de teritorii. Am crezut și le am lăsat în pace ca să lupte în numele crucii, cu scopul mărturisit de a obține reforme pentru creștinii subjugăți de Semi-Lună. Ținta lor adevărată s'a văzut: cucerirea teritoriilor turcești din Europa și stăpînirea marilor lor bogății.

De mult era stabilit ca o axiomă că orice schimbare în Balcani nu va putea avea loc fără o validitate a intereselor noastre. Fără a fi un stat balcanic. România are multe interese în Balcani. Văzîndu-se atitudinea de expansiune a Bulgariei, cum și tendințele ei de a recuceri Dobrogea, natural că se pune întrebarea: ce trebuie să facem, ce vrem noi? Fîind vorba de schimbarea echilibrului în Balcani, vrem a ne asigura în mod trainic stăpînirea Dobrogei și pentru a avea această stăpînire cerem o graniță de apărare în care intră și Silistra. Punem preț pe Silistra, pentru că fără această cetate orice mîrire de teritorii d'alungul graniței actuale lasă granița tot deschisă, fără apărare.

Nu numai de noi, și nu de azi, ci de mult și de strategi eminenți e pusă în evidență importanța strategică a Silistrei. «Țarul Nicolae I a numit-o: «Cinea Dunărei». Mareșalul Moltke în ale sale «Note din Turcia» scrise pe vremea rîsboiului Crimeei, relevă importanța ei strategică. De fapt, în rîsboiul Crimeei, cetatea Silistra a avut un rol de prima ordine, oprînd înaintarea Rușilor. În rîsboiul rusoture din 1828, cetatea Silistrei a fost deasemenea de o valoare hotărîtoare pentru mersul operațiunilor militare.

Și militarii din veacurile trecute și-au dat seama de importanța strategică a cetății Silistra. Aci și-a concentrat grosul trupelor principele rus Sviatoslav. Aci s'a întărit mîlîtarește Mircea cel Bătrîn. În acest loc Sultanii turci au dat lupte îndărjite.

Dealtmăieri, Silistra e vechea cetate Darostorum a Romanilor și sunt doar știute intuiția militară și priceperea strategică a Romanilor.

Cererea noastră se întemeiază și pe drepturi istorice, căci Mircea cel Ba-

trân a fost stăpânitorul ei și al întregii Dobroge Românești și pe dreptul recent juridic, sprijinit pe prescripțiile congresului din Berlin.

Cerem ca cetatea Silistra să fie a noastră, și pentru apărarea siguranței noastre și pentru a ne îndeplini misiunea dată de Puteri în congresul de la Berlin, de a fi apărătorii gurilor Dunărei. Cerând Silistra, cerem apărarea Dobrogei; cerând apărarea Dobrogei apărăm marile sacrificii făcute de noi în Dobrogea, apărăm în primul rând interesele vitale ale noastre, interesele economice, fiindcă pierderea Dobrogei ar însemna distrugerea noastră economică, căci am perde esența la Marea Neagră, atât de necesară comerțului nostru.

La Silistra n'am renunțat și nu renunțăm. Căci dacă noi am fost slabi atunci când s'a făcut delimitarea graniței sudice a Dobrogei, cedând voinței reprezentantului Rusiei în comisia de delimitare, aceasta nu înseamnă că noi am renunțat la Silistra. Și dacă am lăsat să treacă momente favorabile, cum a fost războiul bulgaro-sârb din 1885, sau când Bulgaria și-a anexat Rumelia, aceasta iar nu înseamnă că ne-am împăcat cu gândul ca cetatea Silistra, cheia Dobrogei noastre, să rămână a Bulgariei pentru totdeauna. Să sperăm că puterile mediatore vor găsi cu cale ca Silistra să se dea României, și pentru a se pune în concordanță cu dorințele lor exprimate în congresul de la Berlin și pentru a împiedica în Orientul balcanic nui complicațiuni.

Chr. Georgescu

FAPTE FRUMOASE

Faptele, nu vorbele, ne arată pornirile sufletului ale unui om. Și dintre oamenii cu porniri frumoase, cu sentimente nobile, aci în județul nostru, un loc important îl are D-l B.M. Dimitropol.

D-sa a cumpărat și donat, acum de curând, un teren de 12 pogoane, pentru școală, ce se va înființa la Prisaca, și care va purta numele „Spiru Haret”. Lucrul ar fi surprinzător, că D-l Dimitropol, să facă un dar, așa de frumos, pentru o școală, care să poarte numele unui fost ministru dintr'un partid advers. Cel cari cunoasc

bine pe D-l Dimitropol n'au rămas surprinși de această faptă. D-sa a făcut acest act mareț fiind îndemnat pe deo parte căci e vorba de o școală, care să serve de luminarea poporului, iar pe de altă că Spiru Haret a fost un iubitor al țărânilor, țărânilor pe care și D-l Dimitropol a iubit-o și o iubește. Mai unii trecuți tot Domnul B. M. Dimitropol a înzestrat baroul de Dâmbovița cu o frumoasă bibliotecă în valoare de 25.000 franci. Aci tinerii advocați au la îndemână, spre consultare, aproape toate cărțile de drept. Dreptatea, sfânta dreptate, după care alergăm toți, e susținută mai cu convingere, când se întemează și pe părerile marilor jurisconsulți.

Și tot D-l Dimitropol a ajutat cu suma de 7000 lei, tot din caseta sa particulară la clădirea frumosului local al Sălei de Arme. Până la jacerca acestui local, n'aveam o sală unde să se țină o conferință, unde să se joace o piesă de teatru, cu artiști mai de seamă.

Se zice că odată marea artistă Agata Bârsescu, venind în Târgoviște, și fiind nevoită să reprezinte o piesă în sala dela hotel Pitiș, ar fi început să plângă la începutul reprezentației, văzându-se atât de unilită să se prezinte pe o astfel de scenă. Acum cu Sala de Arme, făcută din inițiativa simpaticului Prefect G. Căir, ne putem mândri, ca dând nota unui oraș civilizată și doritor de lucruri frumoase.

Aceste fapte săvârșite precum și altele promise, pe cari le vom semnala la timp, desvâluindu-ne nobilele sentimente de care e animat autorul, nu aduc decât laude D-lui Dimitropol și îi atrag în juru-i multe simpatii.

CĂDEREA ADRIANOPOLULUI

Un eveniment recent înregistrăm, căderea Adrianopolului. Punctul culminant al războiului balcanic a fost atins prin capitularea acestei cetăți, care e luată după o rezistență de mai bine de 5 luni. Dacă atacul, dacă lupta a fost energetică, nu mai puțin eroică a fost și apărarea. Sukri-Pașa a fost figura cea mai simpatică din acest război și numele lui va fi trecut de istorie aături de al marilor eroi ai omenirii. Adrianopolul sintetizează și virtutea militară a Otomanilor și tot Adrianopolul sintetizează și sforțarea și avân-

tu patriotic al Bulgarilor. Când Sukri-Pașa a luat comanda Adrianopolului a găsit orașul nu tocmai bine fortificat, însă în mai puțin de 5 zile a complectat lucrările de întărire și astfel cu o energie de nedescris a rezistat atâta timp unui înverșunat asediator. Capitularea acestei cetăți, e o capitulare din cele mai glorioase. Armata otomană și-a făcut datorisă și n'avem decât să-i aducem imne de laudă, mai ales când ne gândim că a fost de desbinată de luptele politice și desorganizată de o administrație ticăloasă.

Sukri-Pașa ar mai fi rezistat încă mult timp, însă situația garnizoanei devenise intolerabilă: munițiile se împușinaseră, alimentele erau pe sfârșite, garnizoana se redusese, iar epidemiile secerau zilnic populația. Prin căderea Adrianopolului putem prevedea că surșii păcei au crescut mult; e vremea ca pacea să fie apropiată. Rezistența Turcilor credem că nu mai e posibilă, dar și armatele bulgare sunt sleite.

Căderea Adrianopolului are oarecare legătură și cu diferendul Româno-Bulgar, căci acum 2 ipoteze se presupun; sau Bulgari nu se mai opun la cedarea Silistrei, întru cât șansele lor de câștig s'au validat în urma acestei victorii, sau ei pot lua față de noi o atitudine mai îndrăznească, fiind încântați prea mult de entuziasmul victoriei.

Adrianopolul a căzut. Orașul întemeiat de Împăratul Adrian, orașul care dela 1453—1866 a servit de reședință Padișahilor, orașul unde se odihnesc osemintele sultanilor cuceritori, orașul unde se găsește moscheea lui Selim, cea cu 1000 de geamuri, orașul zis și reduta de frunte a Turcilor, astăzi se găsește în stăpânirea Bulgarilor.

În căderea lui se răsfrânge nu ecoul călățiilor războinice ale Turcilor, ci ecoul unei dominațiuni rău alcătuită. Peste Adrianopol, în focul strălucirii și splendoarei turcești, umbra unui amurg se așterne.

Sic transil gloria mundi.

Chr. Georgescu.

Congresul Administratorilor de Plasă din țară

Orașul nostru, Târgoviștea, a avut onoare cinste ca în el să se întrunească primul congres al Administratorilor de plasă din țară în zilele de 10, 11 și 12 Martie a. c.

Fiindcă în acest congres s'a discutat o mulțime de lucruri frumose, ce interesează și cari se referă la chestiunile țărănești, ne facem o deosebită plăcere a publica în foaia noastră memoriul și dezideratele, ce Administratorii au alcătuit în urma debaterilor acestui congres. La acest congres a asistat și D-l Disescu, ministrul Instrucțiunii, și au ținut cuvântări pe lângă D-sa, D-nii: V. Dimitrovi, G. Căi, V. Baranga și C. Dimiriu. Din cuvântările D-ilor și din **debaterile** Administratorilor de plasă n'a reșcit decât tendința de a avea o cât mai bună și mai dreaptă administrație, atât de necesară populației noastre rurale.

Nimeni ca Administratorii de plasă nu cunosc mai bine nevoile țărănimii și să sperăm că sincere au fost cuvintele D-ilor, ca unii, cari în majoritate sunt tineri culți și cu entuziasm de a-și servi neamul.

Un Administrator poate foarte mult în plasa ce-i s'a încredințat, fiindcă dela buna și dreapta administrație, dela hărnicia, cinstea și patriotismul Administratorului depinde în mare parte progresul plăsei, sale.

MEMORIU

Cu prilejul tristeilor evenimente din anul 1907, cari au îndurerat sufletul întregel românimii, s'a constatat că în satele noastre au lipsit mijloacele ca un organ superior și conștient să aibă în mână sa întreagă administrație rurală dăruitoare plasă și în grija sa întreaga dezvoltare a maselor adânci ale populației.

Pentru împlinirea acestor lipse, așa de covârșitoare, prin legea de reorganizare a comunelor rurale din anul 1908 s'a făcut apel la patriotismul tineretului abia eșit de pe băncile Universitare, ca să se devoteze misiunii de a face o administrație civilizată la sate, dela care să se poată aștepta regențarea țării.

Administratorii de plasă, au plecat acum 5 ani la posturile lor

de muncă și de vicisitudini de tot felul; iar astăzi dupe 5 ani, pot spune țării care le-a încredințat-o misiune așa de grea, că satele progresează văzând cu ochii, iar liniștea și armonia bazate numai pe forța morală, domnesc pretutindeni.

Aceasta este prima zi de satisfacție a Administratorilor de Plasă din întreaga țară, în noianul de amănăciuni morale și materiale, prin cari autrecut în tot răsimplul acesta; fiind totdeauna strajă credincioasă coplesitoarei lor misiuni.

Dar numeroasele lipsuri ale deficitelor legiuirii ce-și au rostul la sate, împiedicând dezvoltarea, mai depeste și mai repede a populației rurale și văzându-ne câte odată din cauza acestor lipsuri, puși în imposibilitate de a ne îndeplini complet sarcina ce ne-a încredințat-o legiuitorul din 1908, am simțit nevoea unei constatări profesionale, pentru a ne da părerile ca unii ce suntem adevărații cunoscători și specialiști în materie; cărora nu ne lipsește nici cultura nici experiența reală ce se cere în această ramură.

Dupe trei zile de debateri, congresul Administratorilor de Plasă din întreaga țară supune cu tot respectul și cu toată cuvânta la cunoștința țării, a Domnilor Miniștri, a Domnilor Membrii ai Corpurilor legiuitoare, a Domnilor Prefecți de Județe și a tuturilor cetățenilor cari au rost în viața noastră publică, dezideratele de mai jos, ca rezultat al congresului ținut la Târgoviște în zilele de 10, 11 și 12 Martie a. c. cu autorizațiunea Domnului Ministru de Interne și sub Președenția Domnului Gg. Căi Prefectul Județului Dâmbovița; și ne rugăm tuturilor să stăruiască în interesul numai al țării, aducerea lor la îndeplinire cu 6 zi mai înainte:

A. Deziderate cu privire la cele mai urgente îmbunătățiri ce trebuiesc introduse în legi:

1) Administratorii de Plasă doresc, în interesul vital al țării, să se înlătuiască marea reformă ad-

ministrativă, care să înbrațiseze toate erorile puterii executive, spre a se stabili raporturile de serviciu ale tuturilor funcționarilor, atât între ei cât și față de subalternii celorlalte ramuri administrative.

2) A se stabili prin legi un drept de control eficient asupra întregii manifeștări sociale și economice la sate.

3) A se unii a în interesul buniei aplicării legilor — ce cât va fi posibil. — circumscripțiunea administrativă numită plasă cu ocolul judecătoresc și circumscripțiunile sanitare, veterinare, școlare, tehnice etc.

4) Modificarea *Regulamentului Jandarmeriei* în sensul ca dispozițiunile lui să nu denatureze principiile salutare ale legii respective, dându-se Domnilor Prefecți de Județe dreptul de a controla activitatea jandarmeriei și a-i aplica direct pedepse pentru orice vină și neglijență în serviciu în materie de poliție administrativă, din oficiu sau în baza unui raport al Administratorilor de Plasă, așa cum s'a dat drept judecătorilor de ocoale în materie de poliție judiciară.

Atribuțiunile comandantilor de companie de jandarmi rurali trebuie să se limiteze numai la dispozițiunile art. 2 alineatul 3 și art. 14 al 2 din legea jandarmeriei, dupe care sunt răspunzători numai de disciplina, buna purtare și instrucțiunea militară și specială a Companiilor lor, suprimându-se alineatul 1 din art. 14 aceeași lege.

5) Administratorul de plasă să aibă dreptul de amendare directă, în caz de neglijență și refuz de serviciu până la suma de 5 lei asupra Notarului, Casierului comunal, Primarului și asupra tuturilor funcționarilor numiți de el, pedepsa comunicându-se D-lui Prefect.

Administratorul de plasă să aibă dreptul de confirmare și revocare asupra tuturilor funcționarilor comunali numiți potrivit art. 108 din legea comunali.

6) Preoții și Invațătorii ca deținători ai averii mobile și imobile a comunei trebuie să fie răspunzători materialmente de orice stricăciune neprovenită din forța majoră și caz fortuit, inpuțându-li-se stricăciunile și urmând a li se aplica și pedepse disciplinare dupe împrejurări, de cei în drept.

7) Îmbunătățirea situației materiale și morale a notarilor și secretarilor-archivari de plasă acordându-li-se o stabilitate reală.

a). Să se trimeată pe timp de doi ani. — în serie — Administratorii de plasă ca să studieze organizațiunea administrativă a diferitelor state.

B. Deziderate cu privire la consolidarea situațiunei morale și materiale a Administratorilor de Plasă, cari să le transforme funcțiunea într'o carieră

1). Deplina stabilitate a Administratorilor de Plasă.

a). Fixarea definitivă a numărului plășilor la cantumul de 200, prevăzut în art. 182 din actuala lege, puțin lu-se înmulți, în nici întrun caz reduce, cu aplicarea acestui principiu și la plășile din Dobrogea.

1). Revenirea la dispozițiunile art. 220 din legea din 1903, cu ridicarea termenului dela 3-5 ani, după care numai să poată să fie mutat, un Administrator de Plasă în interes de serviciu în interiorul aceluiași județ.

c). Suprimarea ultimului alineat, adăos la art. 210, prin modificarea legii de organizare comunala dela 1 Aprilie 1911;

d). Judecarea Administratorului de plasă de către Consiliul permanent Administrativ, ca instanță judiciară disciplinară, să se facă după dreptul comun prin judecarea fondului și administrarea probelor.

2) Inbunătățirea stărei materiale a Administratorilor de plasă prin:

a). Stabilirea a două clase de Administratori de plasă, retribuiți cu 400 și 500 lei lunar și 150 lei diurnă, astfel ca tratamentul material al Administratorului de plasă să fie identic cu al Judecătorului de ocol definitiv.

b). Dreptul Administratorilor de a putea trece în administrația Centrală a Ministerului de Interne echivalându-se cu funcționarii similari din Minister, în tratament.

c). Inființarea de gradații la salariu ca mijloc de avansare materială pentru acei cari nu vor putea trece în alte funcțiuni administrative superioare, identice cu acele ale corpului profesorilor secundari calculându-se dreptul de gradațiune dela intrarea în funcțiune.

d). Funcțiunea de Director de Prefectură și de Secretar al Consiliului Județean. — care în viitor se va numi Director al aceluși serviciu, — să se îndeplinească prin delegațiune de către Administratorii de plasă clasa I transformându-se diurna în indemnizație de locuință și păstrându-și drepturile câștigate ca Administrator de plasă.

Actualii Secretari de Consilii Județene, vor să asimilați în totul cu

Administratorii de plasă în grad, iar în funcțiune cu Directorul Prefecturei.

e). Funcțiunea de Administrator de plasă va fi ocupată numai de Doctori și Licențiați în drept în urma depunerii examenului legal, păstrându-și drepturile câștigate cari să se găsească astăzi în funcțiune.

f). Cheltuielile necesitate cu ocaziunea delegațiunilor date de Parchet în materie de poliție judiciară să se ramburseze Administratorilor de plasă în mod similar cum se face astăzi Capilor de Parchete, Judecători de ocolo și Medici legiști.

g). Construirea de localuri proprii pentru Administrațiile de plăși și locuința Administratorilor în timpul cel mai scurt posibil.

Delegații Congresului

Al. Popescu

I. Nicolau

Titu St. Călinescu

Petre Bucureșeu

V. Repezeanu

I. Lerescu

Capitan Samurcaș

Capitan Sparide

C. Mușescu

C. Negulescu

Al. Ion

Văraru-Brâila

Drăguș Demetrescu

Secară-Suceava

I. Lungeanu

Capitan Drăghicescu

DIN TIMPUL

„UNIREI PRINCIPATELOR”

Na fără mare luptă și fără multe persecuții și isbiri s'a înfăptuit marea act al Unirei Principatelor noastre la 1859. Luptă mare s'a dat atunci între Uniuniști sprijiniți în special de Franța și între Antiuniuniști sprijiniți de Turcia și Austria. Căimăcâniile lui Balș și Vogoride vor rămâne ca un exemplu în istorie de persecuții asupra celor cari își făuriseră din Unirea Țărilor noastre un ideal național. În valoroasa operă „Istoria Românilor din Dacia Traiană” a d-lui A. D. Xenopol găsim numeroase cazuri de așa prigoniri.

Cum veni la Căimăcâmia Moldovei Tudorișă Balș lucră din răsturneri a răsturna tot ce Ghica clădise în favoarea Unirei. Astfel destitue pe toți prefeceți fostului Domn, înlocuindu-i cu persoane bine cunoscute ca anti-unio-

niste și după schimbarea organelor administrative, veni rândul celor judecătorești, care se împănară preluțându-se cu protivnici d'ai Unirei. Chiar divanul domnesc fu silit să demisioneze. După acestea, prigonirile individuale plouau pe capul Uniuniștilor. Trei tineri sunt surghiuniți pentru că își rostise pe față gândurile lor; alți 2 tineri: Holban și Voinovjură arestați pe când se întorceau dela o petrecere la țară, îmbrăcați în costume naționale; Colonelul Franz este destituit din postul de comandant al diviziei a II-a, precum și comandantul jandarmeriei ținutului Tecuci, Diamandescu, fiindcă se rostiseră în favoarea Unirei. Prefectul Gheorghe Rasnovanu este destituit și dat în judecată; perceptorul Grigoria este îndepărtat. Muzica militară și bandele de lautari sunt oprite a mai cânta hora unirei. Dialogul lui Alexandri: „Tundala și...”

Vogoride este pe căimăcâmia prin suprimarea forțelor presei. Apoi de te ordină să nu ai numai de a împăraștia de a aresta pe acei cari ar face propagandă pentru unire. Fură arestați „tâlharii de uniuniști”, boerul Cupărencu și profesorul Turculeț, căci adunau la ei, pentru consfătuire, mai mulți partizani ai Unirei. Sunt destituiți din posturile de profesori: Popescu, Verdeanu, Homiceanu și Calăn, ca partași ai ideii Unirei. Polițaiul din Roman amenință pe uniuniști „că de vor mai pomeni măcar cuvântul de Unire au să se ducă acolo unde nu vor mai vedea soarele cu ochii”.

Șătrarul Teodor Albu este închis și maltrat; Roseți-Teșcani este călcat în casa lui de comandantul însoțit de 30 jandarmi, iar protoereii Dimătriu și Matcaș sunt dași afară din funcțiile lor. Velisarie, membru al tribunalului din Vaslui e înlocuit; divanul de Apel este curățit de acei membrii, cari aveau păreri favorabile Unirei, precum: Neculae Burchi, Ștefan Silion, Ștefan Grigoriu. Guvernul lui Vogoride merge până acolo încât destitue și pe arhimandritul Neofit Scriban, rectorul seminarului Socola, fapt ce a produs multă nemulțumire în sufletul mulțimei.

Neputând isbuti prin aceste loviri, Vogoride sterge din listele electorale pe toți cari arătaseră simpatii pentru Unire, neținând nicio seamă de protestele celor stersți din liste.

Toată lupta lui Vogoride a fost în zadar; ideea Unirii a triumfat, căci ea n'a fost născută din fantazia poporului, ci din manifestarea unei puteri ascuțite, în care se încorporează evoluția fetei a neamului românesc.

Din aceste rânduri se mai desprinde și faptul că pentru realizarea ideilor mari, întotdeauna, se cer jertfe, se cer martiri, și neamul nostru n'a fost lipsit, ci din contra a avut destui oameni cari pentru realizarea năzii și sfintei idei a Unirii să-și jertfească urmărițile, slujbele, cariera lor.

Chr. Georgescu

Asasinarea Regelui Greciei

În cursul curentei luni, Regele George al Greciei a fost asasinat de o mână criminală în orașul Salonic.

Mare tocmai în momentul visului dorit de mult, ca România să domnească peste un stat mare, pe voie mare Egeu. Trăia liniștit și așteptând alipirea oraș la Grecia. În împlinirea aspirației lui se bizuia mult și pe sprijinul Puterilor, că acestea vor contribui ca Salonicul să nu treacă în mâna Bulgarilor și se asigură că avea chiar promisiuni din partea Austriei, Germaniei și a Franței că Salonicul va deveni oraș grecesc. Își sfârșește zilele la vârsta de 68 de ani și la 31 Martie 1913, împlinea 50 de ani de domnie. A avut o domnie lungă, însă foarte agitată. Cele mai mari turburări le-a avut din cauza Cretei, asupra căreia se îndreptau toate aspirațiile naționale grecești. E posibil ca în acest asasinat să fie amestecată și vrea marea operă bulgărească, în tot cazul bănuț tot vor exista, și o răceală între Grecia și Bulgaria poate fi cu puțință. Se poate deasemeni ca puterile Europei, impresionate adânc de această tragedie, ca un fel de omagiu, de condolențe, să nu ezite a da Greciei tot concursul pentru a intra în posesiunea Salonicului. În locul lui a fost proclamat Rege, diadohul Constantin, fiul Regelui, care s'a ilustrat mult ca comandant suprem al armatei Grecești în acest crâncen război din Balcani.

Măsuri Democratice

Nimeni cred, nu contestă fapta D-lui Al. Badărău, Ministrul Lucrărilor Publice. Prin reducerea prețului cu 50% la căile ferate, pentru funcționarii Statului, județelor și comunelor, s'a venit mult în sprijinul slujbașilor, mai ales a celor cu salarii mici. Scumpirea traiului din ziua de azi împiedică pe mulți a călători, mai des; acum costul călătoriei micșorându-se poate mai cu înlesnire un funcționar să călătorească cu calea ferată. Centrele mari se pot vizita mai cu înlesnire. Cei din unghiurile mai depărtate ale țării pot vedea mai des Bucureștii, Capitala Țării, sediul nostru cultural. Fie pentru a-ți cunoaște țara, fie pentru afacerile personale, fie pentru a te cultiva, atâtea și atâtea avantajii procură această laudabilă măsură.

În definitiv Căile ferate nu înțecă prin această dispozițiune o pierdere, întrucât ce ar pierde din micșorarea prețului, câștigă din călătoriile mai multe ce se pot face în urma acestei măsuri.

O altă faptă democratică este a D-lui Disescu, Ministrul Cultelor și Instruc-

țiunii, care a scăzut taxele scolare pentru elevii de curs secundar dela 50 la 30 lei și dela 80 la 50 lei anual. S'a venit în ajutorul celor cu mijloace restrânse pentru care și taxa era o piedică la frecventarea liceului, la adăpatea la iavorul luminei.

ȘTIRI ECONOMICE

Pentru dezvoltarea și progresul economiei noastre rurale și ca continuare a activității întreprinsă de Stat pentru îmbunătățirea vitelor din Județul nostru D-l Ștefan Stoica, Medicul Veterinar al Județului, studiind de aproape înființarea Cooperativelor păștelor și creșterea păștelor, cu concursul Onor. Ministerului de Domenii, al Casei Centrale al Băncilor populare și al Prefecturii va înființa o Cooperativă de lactărie și creșterea păștelor sistem federal cu 10 comuni alate în jurul orașului Târgoviște. Actualmente D-l Medic Veterinar al Județului lucrează la întocmirea Statutelor și în curând va începe organizarea Cooperativelor împreună cu delegații Serviciului Zootehnic și Comi. centrale a Băncilor populare.

„NOUA“ TIPOGRAFIE

și

Legătorie de Cărți

IOAN N. NEGOESCU

TÂRGOVIȘTE

27 — Strada Libertății — 27

Execută tot felul de lucrări atingătoare branșelor sale; curat, prompt și eficient.

toate cele vazute și nevăzute, sunt sub ocârmuirea Tatălui atotputernic, Fiului și sfântului Duh și după cum Dumnezeu a făcut lumea după chipul și asemănarea sa așa și comuna este zămislită, în ce privește ocârmuirea ei după chipul și asemănarea Dumnezeirii.

Primarul cu consilierii sai, învățătorul și preotul sunt hărăziți după chipul și asemănarea lui Dumnezeu să ocârmuiască comunele. Sufierea întreaga de pe pământ așteaptă, nădăjduște, crede și speră în bine cu ajutorul lui Dumnezeu, tot astfel și fiii comunelor își pun toată nădejdea siguranței vieții lor, buneii creșterii copiilor și liniștii sufletului în treimea comunala: primar cu consilieri, învățător și preot.

Nicio ură, nicio vrajbă, nici o desbinare, nicio neînțelegere nu se citește la evanghelii, că ar fi între Tatăl și Fiul și sfântul Duh; așa trebuie să fie și autoritatea comunala; o treime de o ființă și nedespartită, care trebuie să contribuie la împlinirea unei datorii sfinte către credincioșii comunei.

Unirea face puterea. În fața binelui a tuturor din comună orice vrajbă, orice ambiții de femei, orice gelozie de avere și de trecere la cei mai mari, trebuie să dispară dintre primar, preot și învățător. Toți sunt de o potrivă preoți ai afacerilor publice, cari sunt ca și sfinte; ocârmuirea comunala are un sacerdoțiu de împlinit în comună, pe care nu-l poate nimeni, nicio autoritate superioară să-l îndeplinească mai bine decât treimea comunala. Trecerea dela primar la învățător și preot, și dela preot și învățător la primar în ce privește interesele superioare și folositoare ale comunei se face pe nesimțite.

Primarul cu consilierii sai trebuie să aibă ochii așintși la școa-

la și biserica să fie în cea mai bună stare. Și ca să fie profitabile copiilor, ce merg la școală și oamenilor, ce merg la biserică să aibă grija de drumurile, cari duc la una și la alta, să fie în bună stare. Aseinenca să aibă grija să asigure paza și liniștea oamenilor în comună, fie ziua fie noaptea, cum și de a stârpi beția și pe bețivi, cari dau un rău exemplu copiilor, cari după cum se știe, imită fără să vrea deprinderile rele.

Primarul și consilierii comunali trebuie să știe foarte bine acest lucru sfânt; că binele oamenilor din comună este o bogăție și pentru copii lor. Cu ce s'ar folosi un primar, care în loc să se gândiască la binele comunei, s'ar gândi să se îmbogățească el personal, ca averea să rămână apoi copiilor lui?

Copii lui se duc la școală și la biserică; dacă nu și-al făcut datoria să îngrijești de drumuri, de o bună școală, de o biserică bună, copii tăi deși vor avea avere după moartea ta, acum însă își vor schilodi picioarele prin gropile de pe drum, își vor prăpădi măruntaiele și răunchii de sdruncinătură și când vor fi mari, de se vor duce în noaptea de Paști la biserică, hoții îi vor calcacasa; că tu în timpul preștii tale în comună nu ai contribuit cu nimic să înlături relele deprinderi din comună. Deaceia a face binele comunei e a face o bogăție eternă în primul rând pentru copii tăi, cari sunt și vor fi copiii aceleiași comune.

Pentru tine însuși chiar: binele comunei este binele tau.

Tu, când te vei duce la școală, să ascuți copilul la examen, ori la biserică să ascuți evanghelia ori la câmp să privești răsăritul soarelui și strălucirea rouai de pe

ierburi vei fi cel dintâi fericit, când drumurile sunt bune, când școală și biserică sunt frumoase, când noaptea ai dormit liniștit, paza făcându-se bine în comună.

Învățătorul, educatorul copiilor din sat, icoana satului de mâine, trebuie să se recunoască și un bun sfătuitor al autorității comunale și în cei mai buni oameni cu primarul și consilierii sai. Nici o ură, nicio vrajbă nicio conflict de interese nu trebuie să aibă cu primarul și consilierii sai.

Poziția sa este asigurată, nu are de cât să-și facă datoria în conștiința la școală și mai presus de toate datoria de saten model, căci prin asta învață mult mai mult pe satenii săi decât la școală. Gospodăria sa trebuie să fie model, căci așa va fi satul de mâine. Rostul cel mare al învățătorului este formarea caracterelor, oameni vrednici și cinști, cum se citește în celalt articol din revista.

Preotul, preotul înafara de roid sau necesar și urgent în momentele solenne ale vieții omnești, naștere, căsătorie și moarte și înafara de slujba religioasă trebuie prin exemplul vieții sale, prin faptele sale să aducă conștiința aminte și să întreacă zilnic și viu în conștiința satului idea treimei de o ființă și nedespartită. Credința omului în Dumnezeu este puterea mare, care mântuiește, care zice, crede și vei zice moarelui acestuia muta-te și el se va muta, care te scapă de boală, de păcatele timpului, îți curățește sufletul de muștrările de coțet și te sfârșit credința este ultima locuință, ultimul palat unde așezi tu toate dorințele tale, toate aspirațiunile și speranțele sufletului tău.

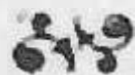
Preotul cu primarul și învățătorul trebuie să meargă odată pe drum, când este vorba de o faptă

bună, de înălțarea satului, de îmbunătățirea lui. Ca și la învățător exemplul vieții sfinției sale, deprinderile sale, gospodăria, virtuțile sale se vor regăsi mâine la copiii săi și copiii satului, căci cu toți tot ai satului sunt.

Nici preotul, nici învățătorul, nici primarul nu trebuie să uite, că-s treimea cea de o ființă și care trebuie să fie nedăspărțită, căci ei sunt icoana vie și realizată a Dumnezeirii în sat. Funcția lor este o preoție, este de natură Dumnezească, numai Dumnezeu are puterea și dreptul să creze și să conducă oameni. Pentru aceasta răspunderea trinității ocârmuitoare a comunelor este nemărginită.

Este o crimă, o nelegiuire și o necredință față de Dumnezeu, când ești plătit din munca fiilor satului, din birul lor, care nu e altceva decât o parte din viața și sufletul lor, create de Dumnezeu și daruite ție, fără să-i dai nimic în schimb. Este o crimă și față de Dumnezeu și față de oameni, căci nu ai dreptul să iei sau să fură nici cea mai mică părticică din viața cuiva, care este fapătura lui Dumnezeu.

Draguț

CU FAȚA SPRE SATE

Curentele democratice devin din ce în ce mai puternice în Parlamentul Țării și acum în urmă este vorba de două mari reforme democratice:

1) Este vorba ca delegații colegiului al III-lea să nu se mai aleagă de către dăruții care locuiesc în aceeași comună cu alegătorul indirect sau care să plătească dări în acea comună (marele proprietar). Cu alte cuvinte, alegătorul indirect numai este silit ca acum să voteze ca delegat al său pe

cineva, pe care năruiodată nu l-a cunoscut, pe un recomandat al guvernului, pe un oarecare dela oraș sau din alt colț al județului. Dacă candidatul pentru delegat — adică acela care primește voturile a 50 alegători, indirecti și cu voturile acestora da un vot candidatului colegiului al III-lea de Camera — este din aceeași comună, în cazul acesta alegătorul indirect se pasionează pentru votul lui. De acum înainte fiecare partid va căuta să capete voturile alegătorilor indirecti și iată pentru ce: pentru că în colegiul al III-lea ca alegători directi intră foarte multe elemente inteligente și alese, învățători, preoți, primar, notar, secretar comunal; aceștia încep să aprecieze prin ei înșiși, nu după recomandările de partid, valoarea candidaților lor, adică a candidaților colegiului al III-lea. Dar ceace îi încurea până acum erau voturile delegaților, cari mai totdeauna erau ale guvernului și cari făceau ca un candidat oricât de popular, tot nu putea fi ales, fiindcă luând exemplu în Dâmbovița unde sunt 1104 alegători directi și vreo 900 voturi de indirecti, un candidat putea avea mai bine de jumătate din voturile alegătorilor directi, dar succesul său era zădarnic de voturile delegaților.

De acum înainte delegații fiind aleși numai dintre consăteni, acești delegați vor fi mai aproape de gândul alegătorilor și vor fi mai stăpâni pe votul ce dau candidatului colegiului al III-lea.

2). Dar o reformă, de o foarte mare importanță pentru democrație și care face ca colegiile țărănești să aibă cea mai mare independență a fost propusă de Șeful partidului Conservator-Democrat din Dâmbovița, de D-nul B. M. DIMITROPOL.

Prin această reformă care desigur va deveni lege, d-l Dimitropol cere ca votarea să înceapă cu colegiul al III-lea de cameră, să urmeze al II-lea și pe urmă I-ul de cameră; după ce au votat colegiile de cameră să urmeze votarea pentru senat, începând cu colegiul II-lea și terminând cu colegiul I de senat.

Cu alte cuvinte votarea să înceapă cu colegiile mai slabe și să se termine cu colegiile cele mai tari.

Până acum dacă votarea începea cu candidaturile pentru deputație în mod

obișnuit se începea votarea cu colegiul I-ii de cameră; aici se dedea lupta cea mare, și opoziția și guvernul făceau cele mai mari sforțări pentru a face să iasă candidatul partidului, pentru că reușind spre exemplu candidatul opoziției la colegiul I de cameră și ceilalți candidați de opoziție erau aproape siguri de reușită, fiindcă colegiul al II și III-lea fiind mai slabe, dând un număr mai mic de aleși, se lăsau influențate de rezultatele colegiului I.

Alegătorii pentru colegiul al III-lea nu simțeau niciun interes pentru votare, deoarece reprezentanții acestui colegiu fiind în număr prea mic în parlament, alegătorul dela acest colegiu vedea că este de puțină însemnătate dacă o trimete el în parlament un ales de o culoare politică deosebită de a aleșilor colegiului I și II-lea.

Așa că libertatea sa de votare era stărbuită prin rezultatul alegerii dela colegiul I și II; alesul său nu era expresiunea sinceră și spontană a aprecierii sale, ci mai mult expresiunea scepticismului și descurajării acestui colegiu pentru viața politică.

De acum înainte viața politică se va mișca și la sate și va interesa și pe alegătorul colegiului al III-lea. Alegera va începe cu acest colegiu și fiindcă acest colegiu este foarte numeros, candidatul nu va putea căpăta voturile cu promisiuni făcute fiecărui alegător în parte, ci cu programul cari să îmbrățișeze interesele generale ale colegiului. Ce frumos să vezi candidați aleși pe chestie de program, să vezi pe ales susținând în Parlament programul ce a desvoltat înaintea alegătorilor și la finele fiecărei sesiuni să dea seamă alegătorilor de activitatea sa în Parlament.

Așa că această reformă propusă de șeful Democraților din Dâmbovița, de d-l B. M. Dimitropol, devenind lege, va însemna un pas mare în viața politică a țării și prevestitoarea sufragiului universal.

Pârvan Popescu

FLORIILE

*Iată zile 'ncalzitoare
După aspre vijelii!
Vin Floriile cu soare
Și soarele cu Florii.*

*Primăvara încântătoare
Scoate iarba pe câmpii.
Vin Floriile cu soare
Și soarele cu Florii.*

*Lume-i toată în sărbătoare,
Ceru-i plin de ciocârlii.
Vin Floriile cu soare
Și soarele cu Florii.*

*Copilașă, nu vrei oare,
Nu vrei cu mine să vii?
Când Floriile-s cu soare
Și soarele cu Florii?*

*Să culegem la răcoare
Viorele albastrii?
Hai! Floriile-s cu soare
Și soarele cu Florii.*

*Ea și-oai da de orice floare
Mă de sărutări și mi.
Hai! Floriile-s cu soare
Și soarele cu Florii.*

*Iar tu, dulce zimbătoare,
Te-i face că te mână . . . .
Hai! Floriile-s cu soare.
Și soarele cu Florii.*

(V. Alexandri).

Economia Rurală

Asociațiile și Coopera- tivele Sătești.

Lupta pentru existență, ce continuu se dă între oameni și între națiuni de multe veacuri, devine din ce în ce mai încordată și mai aprigă, pentru ca omul să poată face față cerințelor și greutăților ce întâmpină în calea vieții pentru a putea trăi. Astăzi această luptă se dă tot atât de mult și cu aceeași putere dela un individ la altul din națiuni deosebite, din același neam și chiar din aceeași familie.

Se framântă oămnenirea ca un furnicar, și fiecare om alungă pe cărări diferite și spinoase purtând în gândul său grija pentru a asigura hrana și existența sa și a lor săi. Luptele ce se dau între nații, între grupe și indivizi nu sunt decât lupte tacite economice, comerciale, industriale etc., toate pentru a se asigura existența statului și a poporului. Prin mijloacele de luptă multiple și diferite, s'au diferențiat rasele, s'au format grupele și s'au schimbat indivizii chiar în mijlocul aceleiași familii. Lupta pentru existență a schimbat caracterele și a modificat sufletele oamenilor, până la sacrificiul de sine, la sacrificiul vieții. Câți nu-și pierd viața în lupta pentru hrană, care astăzi constituie cea mai mare sferică a celor mai mulți?

Mulți oameni porniți singuri însă în lupta pentru trai, ca păsările călătoare pe cărări necunoscute, s'au perdat și au perit prin neștiința lor și prin lipsa de conducători, neavând cine să-i învețe, să le lumineze și să le călăuzească calea. Atunci s'a simțit nevoia, ca înainte de a porni pe calea vieții, omul trebuie să fie pregătit și să cunoască dinainte ce trebuie să facă și să nu mai pornească singur pe cărări necunoscute, pentru a nu mai rătăci în pustiu.

Prima grijă a avut-o statele și conducătorii națiilor — cum pasărea are grije de puii săi, — de a-și strânge oamniții, de a-i grupa și de a-i îndruma astfel uniți spre marea și greaua luptă a vieții.

Statele au întințat instituțiuni de

cultură și au înprăștiat în popor țărmina, indivizii s'au asociat și s'au constituit în grupe, munca s'a divizat și mijloacele de luptă s'au ușurat și astfel omenirea a progresat pe terenul cultural, economic, industrial și comercial.

Indemnul cel mare a pornit dela neînfrânta concurență, care constituie o mare putere în manifestările sociale și întreprinderile vieții. Concurența a dat întotdeauna directiva luptelor pe toate căile, și dacă în urma ei a lăsat de mult timp numai cenușa numeroaselor întreprinderi și distrugerea întreprinzătorilor, ea a dat în schimb o nouă viață societății și statelor, cari și-au urmat cursul spre progres, spre organizarea întreprinderilor, grupelor și armonizarea maselor sociale. Prin concurență și framântările indivizilor și a maselor, a încolțit și s'a mărit progresul economic, industrial, cultural etc., aducând civilizația statelor.

Curentul către asociație și solidaritate la întreprinderi s'a dezvoltat și s'a întins în Occident printre toate ramurile de activitate, prin care fiecare stat, fiecare popor își cultivă și asigură economia lor națională.

Astfel Anglia și Germania au ajuns cele mai mari centre industriale cu mari și numeroase uzine și fabrici; acolo foamea, sărăcia și sclavismul a milioane de oameni, este înlocuită cu asigurarea muncii și a vieții, și unde capitalul și munca și-au dat mâna spre a asigura prosperitatea materială a populației.

În Anglia, Robert Owen organizează cooperatismul modern, cu numeroasele sale magazine de consum și de desfacere a mărfurilor de primă necesitate, având domenii întinse în colonii și cu o flotă comercială proprie.

El rămâne nemuritor prin direcția dată și puterea organizării cooperatiunii și federalismului.

În Germania, Schulze Delisch, reformatorul claselor de meseriași, a dus miliarde de mărci în mâinile meșteșugarilor și sătenilor. Mai scump chiar ca acest reformator pentru țărâna din Germania a fost prețul Raiffeisen de pe țărâurile Rinului, care ca unul dar mun-

zitor profet. sub înțelepciunea preceptelor biblice, cutremurând satele, aduse o mare reformă rurală, dându-i noi forme, înlătură mizeria socială, înlocuind-o cu eminciparea economică a sâtenilor și făcându-i prin muncă și pricepere, nicei proprietari conștienți și neatârnați.

Franța, Italia și statele mici Belgia, Olanda, Danemarca și Elveția, cultivând poporul și descoltând toate ramurile de econ. rurală și-au asigurat venituri de sute de milioane, numai prin unirea și gruparea maselor și asociațiilor agricole și economice de tot felul.

Prin propaganda făcută printre sâteni, prin legi speciale, prin înființare de cooperative, bănci populare, federale și sindicate agricole și de creșterea vitelor, precum și de vânzarea în comun a produselor, Elveția, Belgia, Danemarca și Olanda, prisoare mult mai mici ca a noastră, și-au format cel mai principal venit pentru stat și particulari.

În Italia, Leon Voleborg organizează temeinic băncile populare, și obștiile de arendări, cu care Italia se făleşte. Ne uimește graba cu care asociațiile sătești au progresat pe terenul economic în Belgia: în 6 ani s'au înființat 38) de asociații agricole, cu 20.000 membrii; 200 bănci populare; 800 asociații sătești pentru asigurarea vitelor cu 80.000 membrii și 250.000 vite asigurate. Tot în atât timp s'au creiat 450 cooperative de lăptărie și astăzi Belgia posedă 1000 lăptării cu peste 100.000 membrii; 1.000 sindicate agricole și de creșterea vitelor cu mii bine de 50.000 membrii; 90 asociații avicole și 200 asociații horticoale; precum și numeroase cooperative de conum și de desfacerea articolelor de prima necesitate.

Progresele uluitoare realizate de statele civilizate occidentale se datoresc evoluției științifice a agriculturii și a ramurilor sale economice precum și interesului deosebit ce guvernele acelor state au pus pentru ridicarea stărei economice și sociale a populației.

Inițiativa particulară a populației rurale din aceste state găsea sprijinul neșarmurit al partidelor politice, care se întrecuau în economia politică a țării, pentru întărirea claselor

de jos și înlăturarea mizeriei sociale. Exemplul laudabil ce Belgia îl da astăzi celorlalte State pe terenul economic se datorește aproape exclusiv partidului clerical. Rolul principal l-au avut preoții, care ajutați de învățători și autorități preparau terenul și brăzdau drumul pe unde trebuiau să treacă conferențiarii și organizatorii anume înprăștiați de Stat și federații printre populația rurală. Conducătorii statelor occidentale s'au convins demult că înmulțirea populației, scumpirea pământului și a mijloacelor de trai, iar face viața imposibilă în condițiunile sociale și economice primitive, și astfel au pornit prin reforme serioase pe calea de organizare radicală a economii rurale.

Șt. Stoica, Medic Veterinar

CÂT TRĂIM

În ziarul «Acțiunea» din 24 a. c. în articolul **Cât trăim** găsim niște observațiuni foarte importante asupra lungimei vieții, la popoarele europene, observațiuni luate după un ziar parisian, semnate de Boucheny de Grandval.

Iată tabloul vieții mijlocii la popoarele dintre Oceanul Atlantic și munții Urali.

Suedia și Norvegia.	50 ani 2 luni
Danemarca	48 » 2 »
Irlanda	48 » 1 »
Anglia și Scoția	45 » 5 »
Belgia	44 » 11 »
Elveția	44 » 4 »
Olanda	44 »
Rusia	43 » 7 »
Franța	43 » 6 »
Prusia	39 » 4 »
Italia	39 » 4 »
Portugalia	36 »
România	35 » 11 »
Grecia	35 » 4 »
Austria	34 » 2 »
Bulgaria	33 » 7 »
Turcia	33 » 5 »
Spania	32 » 4 »

Între Suedia și Norvegia de-a parte și Spania de alta găsim o diferență de 18 ani de longevitate.

Statistica însă arată că în Spania se află un număr aproape egal de centenari, octogenari și sexagenari ca în țările Scandeneve.

Marea diferență ce există în mijlocia longevității la aceste națiuni presupune în Spania o prodigioasă mortalitate la indivizii de vârstă tânără, și adevărul este că în Spania mor cei mai mulți copii.

De aci rezultă că pentru a ridica mijlocia longevității într-o țară, trebuie înaintea de toate să combatem mortalitatea infantilă.

În Suedia 89 la sută din copii sunt crescuți acasă, în familie și alăptați de mame sau de doicile mame acasă; iar 77 la sută din micii Englezi sunt crescuți în aceleași condițiuni. Această medie cade la următoarele țări astfel: pentru Olanda 65 la sută, pentru Franța 61 la sută, pentru Austria 49 la sută, iar pentru Spania 42 la sută.

De aci se observă că națiunile, unde mijlocia vieții este cea mai ridicată, sunt acelea unde mor cei mai puțini copii; iar națiunile unde mor cei mai puțini copii sunt acelea unde copiii sunt crescuți acasă la mama lor.

Din tabloul arătat România ocupă un loc nu tocmai de laudă în privința mijlocii vieții. Cauza e că și la noi se observă, la copiii mici, o mare mortalitate. Însă cum statistica publicistului francez e cam veche, azi — în urma reformelor administrative, și sanitare — rezultatul trebuie să fie cu mult mai bun.

Cu toate acestea, însă dacă urmărim întărirea poporului nostru suntem datori să facem și mai

multe eforturi și mai multe sacrificii, ca să ne urcam cât de sus pe scara din tabloul indicat.

A părători poporului la Romani

Încă din cele mai vechi timpuri au existat clase sociale la popoare, au existat lupte între clasele sociale. Așa de pildă la Romani, după desființarea regalității, certuri mari s'au întâmplat între clasa aristocraților (patricienilor) și clasa poporului (plebeienilor).

P'acele timpuri, patricienii se bucurau de toate drepturile: puteau fi senatori, consuli, preoți, judecători, generali, și tot ei se împărțeau din prazile și din pământurile vrășmașilor învinși; pe când plebeienii erau ținuți de o parte, cu desăvârșire: n'aveau voie să intre în legături de căsătorie cu patricienii, soldații slujau în oștire pe socoteala lor, fiind nevoiți să trăiască din împrumuturile făcute la patricieni, cari le dau dobânzi foarte mari și cari erau neîmplânziți în împlinirea datoriilor. Creditorii erau fără milă pentru nenorocitul, care se imprumutase și nu putea plăti la timp; debitorul, ce nu-și achita datoria la vreme, era considerat ca sclav al creditorului. Dacă nici în termen de 60 de zile — ce i se acorda de lege — nu putea plăti, nenorocitul de debitor putea fi pas la închisoare, torturat, vândut ca sclav sau ucis. De erau mai mulți creditorii, aceștia puteau să-l taie în bucăți, pentru ca să împartă cadavrul între ei. De multeori când venea dela războaie, plebeianul găsea familia pe drumuri, averea și ogoarele vândute. Legi scrise nu existau pentru popor:

dreptatea trecea întotdeauna de partea aristocraților.

Această tristă stare de lucruri o îndură poporul roman până când capătă apărători ai lui: tribunii plebei.

N'a făcut revolte poporul roman, față de toate asupririle ce i cădeau peste capul lui, căci plebea romană era înțeleaptă, fiindcă prin revolta ar fi adus ruina Romei și cu ea și ruina ei.

Plebeii au cerut în multe rânduri îmbunătățirea soartei lor, însă în zadar. Atunci se hotărâră să părăsească Roma și s'au retras pe Muntele Sacru, ca să întemeieze acolo o nouă cetate. Patricienii intrară la mare grijă, căci Roma după alungarea regilor fiind slabită, prin crearea altei cetăți de niște oameni așa de harnici, de bravi și de cumiți, se lovia prin aceasta în însăși existența ei.

Toate încercările patricienilor — fie cu amenințări, fie cu făgădueli — ca să aducă înapoi pe plebeeni, nu isbutiră. Se trimise atunci la ei senatorul Menenius Agrippa, om popular și priceput la vorba. Chiar după ce aceste povesti fabula membrilor revolte contra stomacului, totuși ei nu se coborîră până când nu li se făgădui apărători ai drepturilor lor, până când nu li se dete așa numiții tribuni ai plebei. Acești tribuni se alegeau numai dintre plebeeni. Persoana lor era sacră și inviolabilă, căci era scos afară din lege oricine ar fi îndrăsnit a se atinge de vreun tribun prin fapt, prin graiu sau prin scris. Pentru ca plebeii să poată găsi întotdeauna sprijinul lor, tribunii nu putea absentă din Roma mai mult de o noapte și casa lor trebuia să fie veșnic deschisă.

Li se dedese mari puteri în apărarea poporului, având dreptul

în senat — prin cuvântul **Veto** (opresc) — a împiedica orice lege, care ar fi fost apăsătoare pentru plebei.

Cu sprijinul tribunilor, plebeii câștigară rând pe rând drepturile civile, până când înfine ajunseră la o egalitate desăvârșită cu patricienii. Astfel ei dobândiră legi scrise (legea celor XII table); câștigară dreptul de căsătorie cu patricienii; dreptul de a se împărți pământ și la plebeni; dreptul ca unul din consuli să fie plebeu. Apoi în sfârșit plebeii putură pătrunde în toate funcțiunile, cari erau rezervate numai patricienilor, ca: questori (casieri) pretori (judecători), edili (polițiști), putând ajunge chiar pontifici (preoți).

În luptele pentru câștigarea drepturilor plebeilor, mulți din tribuni au căzut victime, punându-și în joc viața lor. E suficient exemplul fraților: Tiberius și Caius Grachus, cari în dorul de a îmbunătăți soarta poporului, prin legile lor agrare, își pierdură viața. Mama lor renumita matronă romană, Cornelia, la moartea fiilor săi n'a plâns, fiind încredințată că ei și-au făcut datoria.

Chr. Georgescu

EDUCAREA MAHALALELOR ORAȘULUI

Citind în primul număr al ziarului „Amicul Poporului” scopul ce-l urmărește acest ziar, că: „pe lângă principiile democratice către care tindem, acest organ va servi pe cât posibil la educarea și cultivarea poporului, pentru care și școala și biserica vor ocupa locul meritat față de importanța misiunii lor în Stat”, arăt și eu starea tristă în care trăiesc locuitorii dela mahală, în majoritate muncitori și mijloacele prin cari s'ar ridica din această stare.

Sărăcie cumplită predomină în starea lor economică și asta datorită lip-

sei de educație și de cultură; cari oricând ar lucra școala, dacă familia, trunchiul care susține școala e putred, roadele școlii vestejeacă și pier. Dar înainte de a începe cu educarea adulților, trebuie să ne ocupăm mai întâi de îndreptarea stărilor lor economice și exemplul l-am avut dela sate. Când starea economică a satelor a înflorit, a înflorit și starea culturală.

Cum vei sta de vorbă cu un om născut și amărât la suflet de grija zilei de mâine? Cheia cu care vei deschide sufletul oricărui om matur e „câștigul banului” și apoi „câștigul principiilor sănătoase”, după care se va conduce în viața lui.

Mijlocul de îndreptare deși în aparență pare mai greu ca la sate, unde ocupațiunea locuitorilor în genere e la fel „agricultura”, pe când la oraș sunt multe ocupații, între care și meseriile destul de variate, dar „principiul” de conducere la fel fiind același, vom reuși. Dau exemplu cum s'a înființat o bancă populară în Gheboia, pe când am funcționat ca învățător acolo.

Majoritatea locuitorilor săraci lipsiți și ocazional sâdnicie mai era sloarsă de câștigul câmătarilor, ce-i socoteau ca pe robii ei lor, muncindu-le pământul pentru dobânda împrumuturilor făcute, dobânda ce trecen din sata în sută, socotită dobânda dobânzilor. Cu toată străduirea mea unită cu a venerabilului preot, Toma Popescu, singurul preot model ca abnegațiune și devotament pentru misiunea lui văzută până acum în viața mea, nu se putea învinge o bancă populară; căci, deși s'ar fi înființat cu puținul depus de cei ce nu mai puteau suferi jugul câmătarilor, erau amenințați de aceștia: „că de au bani de asvârță, de ce nu-și plătesc datorită; că vor veni tot la mână lor”; și tot felul de amenințări. Deși căștigasem noi prin dragoste majoritatea săracilor cu simțire, dar ne lipsia autoritatea cu care să supunem pe cei hogăși; căci în fața celor înculși banul da autoritate și de —preotul și învățătorul erau săraci de bani— și ni se zicea că „vrem să mâncăm pe socoteala celorlalți săraci”.

Prin chibzuință am găsit mijlocul d'oi învinge. Recurgem la administratorul de Plasă și-i arătam truda noastră din cauza câmătarilor, rugându-l să ne ajute.

Unde vine într-o zi Administratorul în primărie și cheamă pe toți cămătarii din sat după o listă dată de noi. După ce i-a adunat pe toți, le dă ordin să aducă fiecare câte 40 lei, fără niciun alt cuvânt, dar ordin știu, drastic și amenințător.

După ce nu adus banii, îi dă preotul în păstrare, pe când ei așteptau cu gura căscată să aște de ce. Drept răspuns îi pune să lăscălească actul constitutiv al băncii, alcătuit de noi și apoi le explică scopul, ce-l urmărește banca atât în folosul lor cîl și al săracilor. N'au avut ce zice, dar se socoteau înșelași și totuși amenințau pe cei ce ar mai depune.

Operațiunile nu se puteau începe cu mica sumă de 400 lei, dar eram mulțumiți că banca era alcătuită și trimițând actele la Cassa Centrală, am cerut un împrumut, care s'a împărțit la cei săraci, oprindu-le procentul, ce li se părea un fleac; și, ne mai având nevoie de cămătari, la cari își plățiseră toate datorită, au ajuns ca înștiși cămătarii să depună bani la bancă, ne mai având cui da.

Iată cum prin băncile populare înființate de învățători și preoți, dar cu ajutorul autorităților administrative, căci așa s'a procedat în urmă și prin comunitățile vecine sătenii au scăpat de sădnicie și au ajuns ca cei harnici să-și cumpere pământ, căci celar vâțos nici Dumnezeu n'are ce le face.

(se continuă)

St. Chivu

Cugetări de L. TOLSTOI

Cunoașterea pe Dumnezeu nu cu spiritul, nici chiar cu inima, ci prin legătura cu care ne simțim atrași spre El, cum e de pildă copilul de țată în brațele mamei; el nu știe cine-l ține, cine-l încălzește, cine-l hrănește, dar știe că există cineva și fără a-l cunoaște pe acel cineva, totuși îl iubește.

E de mirat: cum de nu văzu-

sem până acum omul adevărul în discutabil: că dincolo de această lume și dincolo de viața noastră se află cineva, ceva, care știe și pentru ce există această lume și noi în ea, ca elabucă în apa de cotindă—și ferbera, și săltam, ne sărăcim și ne risipim.

Viața n'are niciun sens, dacă nu are ca țel de a sluji pe Dumnezeu, de a sluji la săvârșirea operei lui Dumnezeu.

O greșală foarte mare este a crede că scopul vieții este de a servi pe oameni și nu pe Dumnezeu. Numai slujind pe Dumnezeu, adică împlinind voința lui, putem fi siguri că întrebuințăm cu folos viața.

Votarea Bugetului Statului

Camera a votat cu o majoritate de 64 voturi, contra unui, bugetul statului pe exercițiul 1913—1914.

Recalculezarea generală a bugetului la venituri și cheltuieli.

Evaluările la venituri sunt următoarele:

Impozite directe	46.330.000	—
„ indirecte	87.641.000	—
Drepturile de timbru și înregistrare	34.000.000	—
Monopolul Statului	78.810.000	—
Serviciile publice	146.115.000	—
Domeniul Statului	32.501.000	—
Subvenții	22.518.000	—
Ministerul finanțelor	73.713.400	—
„ de interne	3.872.100	—
„ de justiție	2.219.000	—
„ de externe	120.000	—
„ agriculturii și domeniilor	98.000	—
Ministerul industriei și comerțului	1.496.000	—
Ministerul de război	550.000	—
„ de lucrări publice	37.000	—
Ministerul de culte	6.327.579	—
Total	536.307.072	—

Creditele acordate pe exercițiul 1913—1914 sunt următoarele:

Cheltuieli	
Ministerul de război	81.893.477
„ de finanțe	219.005.511
„ de culte	51.075.726
„ de interne	49.145.027
„ de lucrări	

publice	101.563.795. —
Ministerul de justiție	11.400.511. —
agricultarei	
și domeniilor . . .	10.157.802, 30
Ministerul comerțului	
și industriei	4.862.300 70
Ministerul de externe	3.187.320 —
Consiliul de miniștri	65.050. —
	<u>532.442.526 31</u>
Fondul pentru deschidere de credite suplimentare și extraordinare	3.861.545. 69
	<u>536.307 072 —</u>

Frumoasa inițiativă luată de funcționarii publici din Târgoviște

Funcționarii publici din Târgoviște au luat frumoasa și laudabila inițiativă de a înființa o societate pentru păstrarea și Propășirea datinelor strămoșești prin:

a) Înmulțirea cunoștințelor istorice și literare, înființând o bibliotecă cu scrieri românești și organizând conferințe cu subiecte istorice, economice, sociale, etc.

b) Cultivarea muzicii vocale-naționale și bisericească înființând coruri în acest scop.

c) Dezvoltarea gustului pentru teatru, reprezentând prin membrii ei diferite piese cu caracter românesc.

d) Răspândirea gustului pentru arta națională, procurând societăților costume naționale.

e) Cultivarea și păstrarea jocurilor naționale înființând o școală de dansuri naționale.

f) Organizarea de serbări naționale.

g) Vizitarea monumentelor istorice din țară, organizând excursii, și

h) Strângerea legăturilor de colegialitate între funcționari și familiile lor, organizând serate distractive în sala societății.

Înălțatorul scop al acestei societăți este ca nu va lăsa indiferent pe niciunul din cei ce simt românește.

Sperăm că, pentru înscăpăturarea acestei societăți, vor contribui toți cetățenii Târgovișteni, cu ce vor putea.

S'a ales un comitet format din d-l Dr. C. Marinoviu, președinte; d-nii Dr. St. Stăncovici și Economul V. Alexe vice-președinți; d-nii Chr. Georgescu, Lăscu, Titi Pârjolescu, Capitan Marinoviu, G. Vasilescu, V. Borș, Isaia Ștefulescu, D. Chivulescu, D. Dumitrescu, Dragu Dumitrescu, I. Georgescu, V. Ionescu, P. Munteanu și N. Bădulescu, întocmind statutul acestei societăți, care după tipărirea lui se va trimite însoțit de un apel

publicului din localitate, spre aderență.

Societatea va purta numele „Cercul Românesc” și va fi pusă sub auspiciile „Ligei Culturale”.

Societatea primește donațiuni de costume naționale, cărți literare sau muzicale etc.

Vom fi fericiți să înregistrăm un număr cât mai mare de donatori și membrii.

Donațiunile și adeziunile se vor trimite pe adresa d-lui G. Vasilescu Șeful stației Târgoviște, ca secretarul general și casier al societății.

Cinste tuturor funcționarilor cari tind să-și întrebunțeze orele lor libere, într'un așa înalt scop.

ȘTIRI DIFERITE

Săptămâna trecută au sosit în județ reproductorii armăsari ai Statului, pentru îmbunătățirea reșei cailor, care s'au repartizat de serviciul Veterinar la reședința

Plășilor unde va începe munta.

În ziua de 13 Martie la Cercul Cultural din comuna Răzvad, D-1 Medic Veterinar al județului în asistența a numeroși sateni, Preoți și învățători, a ținut o cuvântare despre Cultura lucernei și foloselile Cooperativelor satului.

Cu această ocaziune s'a citit proiectul de statute al cooperativei de lăptărie și avicultură, la care a aderat întreaga asistență.

Duminică 7 Aprilie va avea loc în Târgoviște, congresul societăților federate din România.

Sedintele congresului se vor ține în localul Cercului Sportiv din localitate între orele 10-12 a. m. și 2-6 p. m.

AVIZ

Aduc la cunoștința Onor mele clientelă, din Oraș și Județ, că dela 23 Aprilie a. c. 1913, voi muta

DROGUERIA

mea, ce o am sub Hotel București, pe strada Libertății (principala) No. 19, alături cu Cofetăria Dimitriu.

Cu deosebită stimă și considerație
Drogueria Petre N. Popescu

„NOUA” TIPOGRAFIE

și

Legătorie de Cărți

IOAN N. NEGOESCU

TÂRGOVIȘTE

27 — Strada Libertății — 27

Execută totfelul de lucrări atingătoare branșelor sale; curat, prompt și efin.